

Kjære unge jenter! Bruk kvinnesdagen til å snakke med guttene.

Debatt

Anki Gerhardsen,
frilansjournalist og
mediekritiker

Verden er designet for menn, skrev Tønsbergs Blad nylig. Og hvis du leser aviser eller er medlem av lukkede jentefora i sosiale medier, får du lett inntrykk av at det er ekstra hardt å være jente. I mange land er det slik, men sjelden i Norge. Både jenter og gutter i Norge har problemer, og den smerten og de utfordringene du føler på, er ikke nødvendigvis verre enn den smerten og de utfordringene gutter har. Det er bare det at din smerte lettere får sette dagsorden, både hos pressen og hos politikerne. Mer om det snart.

Mange befinner seg på bunnen

Det er helt sant at det fortsatt er ulikheter, og det er helt sant at det er flere menn i maktens toppsjikt enn det er kvinner. Men de fleste menn og gutter er ikke i maktens toppsjikt. Altfor mange av dem befinner seg tvert imot på bunnen. Kvinnekampen har vært utrolig viktig for at du skulle få den friheten du har, hipp hurra for den! Men for å hindre at det oppstår nye tapere i kampens kjølvann, må vi jobbe mot urettferdighet med andre verktøy enn før.

Jeg håper du som er ung kan være med, både for å avlive myter og for å skape et samfunn der både jenter og gutter blir tatt vare på.

For selv om nesten alle avisartikler om kjønn handler om kvinners problemer, har du større sjanse for å få et godt liv enn det broren din har. Statistisk sett kommer du til å gjøre det bedre på skolen, du har mye lavere risiko for frafall på videregående, og du kommer til å ta mye mer utdanning. På universitetet utgjør jentene 60 prosent av studentmassen, og de er i flertall helt opp på doktorgradsnivå.

I 1970 var det omvendt. Da var 60 prosent av studentene gutter, og det syntes vi som samfunn var helt uakseptabelt. Hvorfor tåler vi det så godt når unge gutter saker akterut?

Kommunene gjør det de gidder

For et par år siden satte regjeringen ned et ekspertutvalg. De skulle foreslå tiltak i skole og barnehage som kunne bremse guttefallet. I fjor på denne tiden la utvalget frem en lang liste. Så vidt jeg har fått med meg, er ingen av disse tiltakene innført på fast basis med oppfølging av forskere. Det er mer sånn at de kommunene som har lyst, kan gjøre det de gidder.

Pressen skriver massevis om jenters psykiske helse, og den snakket også statsministeren om i sin nyttårstale. Hun var særlig opptatt av selvmord. Men er det ikke litt rart at hun ikke viet guttene noe oppmerksomhet? Gjennom oppveksten blir nemlig guttene oftere diagnostisert med

FAKTA

Medierevisjonen

Medierevisjonen er en fast spalte i Aftenposten for mediekritikk.

Spaltister er Jan Arild Snoen, Kjersti Thorbjørnsrud og Anki Gerhardsen.

Gerhardsen er frilansjournalist, mediekritiker og teaterkritiker.

psykisk lidelse enn det jentene blir. Og enda viktigere: Guttene blir sjeldnere friske, og de er veldig mye mer tilbøyelig til å ta livet av seg.

Nylig skrev NRK at jentene lett oppsøker helsestasjonen på skolen for å snakke om hvordan de har det, mens guttene gjør det nesten ikke. Langt flere menn enn kvinner står også uten det mange vil si er det aller viktigste i livet: En egen familie. Hver fjerde mann over 45 år er barnløs.

Verst for kvinner?

Stadig vekk står det i avisene at det er skummelt å delta i samfunnsdebatten, at det er mye hets, og at det er verst for kvinner. Det er ikke sant. Det er ille for dem som opplever det, men de er veldig få, og det er flere menn enn kvinner som hetses.

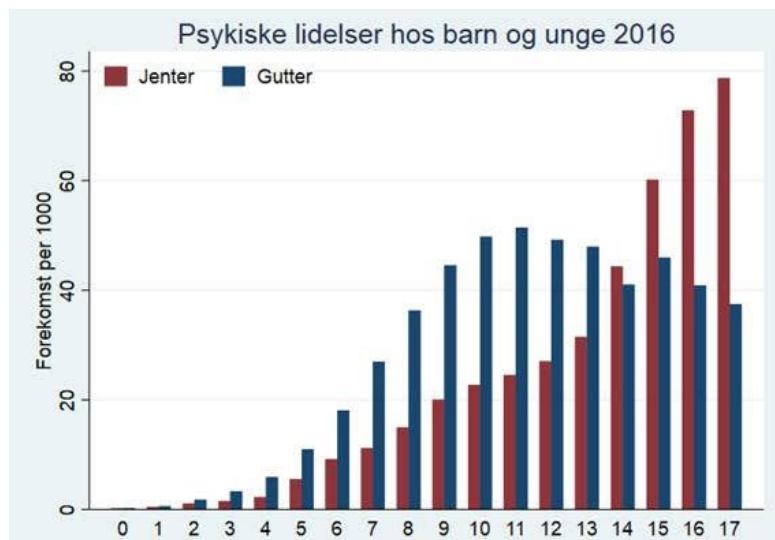
I tillegg er det liksom lov å snakke dritt om gutter og menn. Vi lever i et samfunn som reagerer sterkt på diskriminerende utsagn og karakteristikk rettet mot hudfarge, kjønn og seksuell legning, og det skulle jo også bare mangle. Men av en eller annen rar grunn er ikke hvite, heterofile hankjønn omfattet av denne omsorgen.

For en tid tilbake skrev en norsk redaktør at hun ble redd når det kom menn inn på treningsstudioet. Hva tror du hadde skjedd hvis hun skrev slik om jøder?

Bruk makten din

Du som er en ung jente, og som har både pressen og politikerne som heilageng: Bruk makten din og stemmen din til å protestere mot urettferdighet, også når den rammer guttene. Krev at skolen din tar vare på alle. Si nei til alle forsøk på å skape splid mellom kjønnene. Vær kritisk til lukkede nettfora der bare jenter og kvinner har adgang. I slike fora er det ofte de mest skråsikre og krigerske som styrer ordet, mens de som er nyanserte, usikre eller uenige, holder kjeft.

Og du, kanskje det er på tide å bytte ut ordet kvinnekamp i Norge med noe mer inkluderende? Noe som gjør at også broren din føler seg sett.

Samlet sett blir gutter oftere diagnostisert med psykiske lidelser enn jenter. Guttene lidelser er ofte livsvarige, mens jentenes i større grad er forbigående. Kilde: FHI

Kort sagt

Kommunes innkjøpsmakt

Reidar Holtet kritiserer Oslo kommune for å drive utenrikspolitikk. Dette er ikke riktig. Som ansvarlig innkjøper stiller vi krav til varene og tjenestene vi kjøper for å fremme bedre miljø, sikre ansatte anstendige arbeidsvilkår og at menneskerettighetene følges.

Vi har allerede strenge etiske krav i våre kontrakter når det gjelder menneskerettigheter og brudd på folkeretten. Nå ser vi på om de skal styrkes ytterligere når det gjelder varer produsert på områder okkupert i strid med folkeretten.

Oslo kommune har ikke mål om å boikotte enkeltland. De samme tydelige kravene stilles til kjøp av varer og tjenester fra områder der menneskerettighetene brytes, uansett hvor det er. FNs sikkerhetsråd har flere ganger bedt Israel om å trekke seg tilbake fra de okkuperte områdene på Vestbredden. Det er bred enighet i det internasjonale samfunn om at de israelske bosettningene strider mot folkeretten. En eventuell styrking av kravene i Oslos anskaffelseskontrakter gjelder alle vi handler fra, Israel holdes ikke opp mot en egen standard.

Einar Wilhelmsen,
finansbyråd, Oslo (MDG)

Algeriekrigen

I kortinnlegget «Blink og bom om fransk intelligentsia» svarer Jon Langdal på mitt innlegg i Aftenposten 25. februar. Nei, gode Langdal, svært mange motstandarar av Algeriekrigen hadde ikkje berre ei etisk, men òg ei antikolonialistisk, altså politisk og prinsipiell tilnærming til krigen. Det hadde m.a. François Mauriac, som viste det som leiar av Comité France-Maghreb alt året før Algeriekrigen braut ut.

Nei, oppropet du tillegg Sartre (*Le Manifeste dess 121*), kom ikkje frå hans penn, men han skreiv under saman med 250 andre intellektuelle. Og kommunistpartiet, som i 1947 var hovuddrivkrafta i motstanden mot Indokinakrigen, men som du meiner da var «nasjonalsjåvinistisk», hadde nok, utan at eg skal gå god for alle sider av politikken partiet førte, endra mening i 1954.

Det algeriske kommunistpartiet (PCA) og dagsavisa Alger républicain (redaktør: Henri Alleg), med nære band til det franske partiet og partiavisa L'Humanité, støtta frigjeringskampen, så begge vart forbodne i 1955. L'Humanité vart under krigen gong på gong sensurert eller inndregen. Førte ungenkommunistar gjekk heller i fengsel enn å gjere verneplikta si i Algerie. Og den kjølige, distanserte analytikaren Raymond Aron var aldri med i den aktive moralske eller prinsipielle motstanden mot Algeriekrigen.

Svein Erling Lorås, pensjonert universitetslektor i fransk områdekunnskap, Universitet i Oslo